

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือแนวปฏิบัติอื่นใดซึ่งกำหนดไว้แล้ว ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

เครื่องแบบ

เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ส่วนที่ ๑

ชนิดของเครื่องแบบ

ข้อ ๕ เครื่องแบบ มี ๓ ชนิด คือ

(๑) ชุดตรวจการ ประกอบด้วย

(ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อนมีกะบังสีดำ

(ข) เสื้อคอแบะแขนสั้นสีเทา

(ค) กางเกงขายาวหรือกระโปรง สีดำ

- (ง) เข็มขัดด้ายถักสีดำ
- (จ) รองเท้าหุ้มส้น หุ้มข้อทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนัง สีดำ
- (๒) ชุดปฏิบัติงานปกติ ประกอบด้วย
  - (ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อนมีกะบังสีดำ
  - (ข) เสื้อคอพับแขนยาวหรือแขนสั้น สีเทา
  - (ค) กางเกงขายาวหรือกระโปรง สีดำ
  - (ง) เข็มขัดด้ายถักสีดำ
  - (จ) รองเท้าหุ้มส้น หุ้มข้อทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนัง สีดำ
- (๓) ชุดปฏิบัติการ ประกอบด้วย
  - (ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อนมีกะบังสีดำ หรือหมวกนิรภัยทรงกลมสีส้ม
  - (ข) เสื้อคอแบะแขนยาวทรงกระบอกสีเทา
  - (ค) กางเกงขายาวสีเทา
  - (ง) เข็มขัดด้ายถักสีดำ
  - (จ) รองเท้าสูงครึ่งน่อง รองเท้าหุ้มส้น หุ้มข้อทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนัง สีดำ

เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งดำรงตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ ประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ และระดับทรงคุณวุฒิ ประเภทอำนวยการระดับสูง และประเภทบริหารระดับต้น และระดับสูง หรือเทียบเท่า ให้แต่งเครื่องแบบตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ส่วนเจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ให้แต่งเครื่องแบบ ตาม (๒) และ (๓)

ส่วนที่ ๒

ส่วนของเครื่องแบบ

ข้อ ๖ หมวก มี ๒ แบบ คือ

(๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีดำ แบบ ๖ กลีบ ทำด้วยผ้า ตอนหน้ามีกะบัง มีรายละเอียด ดังนี้

(๑.๑) トラหน้าหมวก มีขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร เป็นรูปเครื่องหมายเจ้าพนักงานล้อมรอบด้วยข้อชัยพฤกษ์ ปักด้วยด้ายทอง หรือวัตถุเทียมด้ายทอง ด้านล่างข้อชัยพฤกษ์ เป็นรูปริบบิ้นปลายสะบัด ปักด้วยไหมสีแดง มีอักษรภาษาไทยอยู่ภายในว่า “พิชิตผองภัย”

(๑.๒) กะบังหมวก มี ๓ ลักษณะ ดังนี้

(ก) เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งดำรงตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ ประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญและระดับทรงคุณวุฒิ ประเภทอำนวยการระดับสูง และประเภทบริหารระดับต้นและระดับสูง หรือเทียบเท่า มีรูปข้อชัยพฤกษ์ ๒ ข้อ ปักด้วยด้ายทอง หรือวัตถุเทียมด้ายทอง มีเครื่องหมายเจ้าพนักงานแทรกอยู่ระหว่างข้อตรงขอบโค้งของกะบังหมวก

(ข) เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น พนักงานราชการวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน มีรูปช่อชัยพฤกษ์ ๑ ช่อ ปักด้วยดินทอง หรือวัตถุเทียมดินทอง มีเครื่องหมายเจ้าพนักงานแทรกอยู่ระหว่างช่อตรงขอบโค้งของกะบังหมวก

(ค) เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (ก) และ (ข) ไม่มีรูปช่อชัยพฤกษ์บนกะบังหมวก

(๒) หมวกนิรภัยสีส้ม โดยหมวกนิรภัยดังกล่าว ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และให้ติดตราหน้าหมวก ขนาดกว้าง ๖ เซนติเมตร สูง ๘ เซนติเมตร

ข้อ ๗ เสื้อ มี ๓ แบบ คือ

(๑) เสื้อคอแบะมุมปกแหลมแขนสั้นสีเทา ตัวเสื้อปล่อยยาวถึงสะโพก ตัวเสื้อด้านหน้า ผ่าตลอด ติดดุมสีเทาตามแนวอกเสื้อ ๔ ดุม มีกระเป๋าด้านบนและล่างข้างละ ๒ กระเป๋า กระเป๋าด้านบนเป็นกระเป๋าปะ มีใบปกกระเป๋ารูปมน กระเป๋าล่างเป็นกระเป๋าย่อม มีใบปกกระเป๋า ที่ปากกระเป๋าทุกกระเป๋าติดดุม ๑ ดุม ที่กึ่งกลางโคนแขนเสื้อด้านซ้ายติดแผ่นผ้าระบุหน่วยงานที่สังกัด โคง์ไปตามแนวตะเข็บเสื้อ พื้นสีดำเดินขอบ ด้วยไหมสีทอง ภายในปักชื่อหน่วยงานที่สังกัดด้วยไหมสีทอง สูง ๑ เซนติเมตร และติดเครื่องหมายรูปอาร์ม ที่แขนเสื้อด้านขวาห่างจากตะเข็บไหล่ ๒ เซนติเมตร

(๒) เสื้อคอพับมุมปกแหลม แขนยาวรัดข้อมือสีเทา มีดุมสีเทาที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือ แขนสั้นเพียงข้อศอก ตัวเสื้อปล่อยยาวถึงสะโพก ชายตรง ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด มีساب มีดุม ๕ ดุม มีกระเป๋ายึดติดที่อกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า มีใบปกกระเป๋า ที่ปากกระเป๋าทั้งสองข้างติดดุม ๑ ดุม ที่กึ่งกลาง โคนแขนเสื้อด้านซ้ายติดแผ่นผ้าระบุหน่วยงานที่สังกัด โคง์ไปตามแนวตะเข็บเสื้อ พื้นสีดำ เดินขอบด้วยไหมสีทอง ภายในปักชื่อหน่วยงานที่สังกัดด้วยไหมสีทอง สูง ๑ เซนติเมตร และติดเครื่องหมายรูปอาร์มที่แขนเสื้อ ด้านขวาห่างจากตะเข็บไหล่ ๒ เซนติเมตร

(๓) เสื้อคอแบะมุมปกแหลมแขนยาวทรงกระบอกสีเทา ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ติดซิป และสายช้อนตลอดแนว มี ๔ กระเป๋า กระเป๋าด้านบนยึดติดที่อกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า มีใบปกกระเป๋า ที่ปากกระเป๋าด้านบน ติดดุมสีเทา ๑ ดุม กระเป๋าล่างเป็นกระเป๋าย่อม ทั้ง ๒ ข้าง มีใบปกกระเป๋า มีดุมติดที่ใบปกกระเป๋าข้างละ ๒ ดุม ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาให้ปัก ชื่อตัว ชื่อสกุล และตำแหน่ง ด้านซ้ายให้ปักอักษรย่อ แสดงกรุปเลือดและมีแถบผ้าสำหรับเสียบวิทยุสื่อสารอยู่เหนืออักษรย่อแสดงกรุปเลือด ใต้กระเป๋าด้านบนมีแถบ สะท้อนแสงสีส้ม ขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร พาดขวางตัวเสื้อรอบตัว ที่กึ่งกลางโคนแขนเสื้อด้านซ้าย ติดแผ่นผ้าระบุหน่วยงานที่สังกัด โคง์ไปตามแนวตะเข็บเสื้อ พื้นสีดำเดินขอบด้วยไหมสีทอง ภายในปักชื่อ หน่วยงานที่สังกัดด้วยไหมสีทอง สูง ๑ เซนติเมตร และติดเครื่องหมายรูปอาร์มที่แขนเสื้อด้านขวา ห่างจาก ตะเข็บไหล่ ๒ เซนติเมตร เหนือปลายแขนเสื้อทั้ง ๒ ข้าง ติดแถบสะท้อนแสงสีส้ม ขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร โดยรอบ ด้านหลังตัวเสื้อมีอักษรแสดงตำแหน่ง สูง ๔ เซนติเมตร และชื่อหน่วยงานที่สังกัด สูง ๒ เซนติเมตร ติด ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง

ข้อ ๘ กางเกง มี ๒ แบบ

(๑) กางเกงขายาวสีดำ ไม่พับปลายขา ปลายขายาวปิดตาตุ่ม กว้างไม่น้อยกว่า ๑๘ เซนติเมตร และไม่เกิน ๒๖ เซนติเมตร ที่ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด ทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร มีกระเป๋าค้นที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างทั้งสองข้าง และด้านหลังกางเกงข้างขวา มีกระเป๋าค้น ๑ กระเป๋า มีใบปกกระเป๋า และมีดุมสีดำขัดปากกระเป๋า ๑ ดุม

(๒) กางเกงขายาวสีเทา ไม่พับปลายขา ปลายขายาวปิดตาตุ่ม ที่ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัดทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ด้านหน้าบริเวณใต้เข็มขัดมีกระเป๋าค้นข้างละ ๑ กระเป๋า และที่แนวตะเข็บขาทั้งสองข้าง มีกระเป๋ายึดชาย ชายล่างเย็บติดกับขากางเกงชายหลังจีบเพื่อให้ขยายตัวได้ มีปกروطีเหลี่ยม มีดุมสีเทาขัดปากกระเป๋า ๒ ดุม ปลายขาทั้งสองข้าง ๒ ข้าง ติดซิปลงสำหรับรัดปลายขา และมีแถบสะท้อนแสงสีส้ม ขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร คาตรอบขากางเกงบริเวณเหนือซิปรัดปลายขา ด้านหลังกางเกงข้างขวา มีกระเป๋าค้น ๑ กระเป๋า มีใบปกกระเป๋า และมีดุมขัดปากกระเป๋า ๑ ดุม

ข้อ ๙ กระโปรงสีดำ ยาวปิดเข้าพอสวมควร ด้านข้างมีกระเป๋าค้นข้างละ ๑ กระเป๋า หรือจะไม่มีกระเป๋าก็ได้

ข้อ ๑๐ เข็มขัด

เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีดำ กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทางนอน ปลายมนกว้าง ๓.๕๐ เซนติเมตร ยาว ๕.๕๐ เซนติเมตร มีรูปเครื่องหมายเจ้าพนักงานคูนูน อยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดครุ ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

ข้อ ๑๑ รองเท้า มี ๒ แบบ

(๑) รองเท้าหุ้มส้น

ชาย รองเท้าหุ้มส้น หุ้มข้อทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนัง สีดำ ไม่มีลวดลาย หญิง รองเท้าหุ้มส้น หุ้มข้อทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนัง สีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก แบบปลายปิด มีส้นใหญ่พอสวมควร สูงไม่เกิน ๕ เซนติเมตร ไม่มีริ้วและลวดลาย

(๒) รองเท้าสูงครึ่งน่องทำด้วยหนัง ผ้าใบหรือยาง สีดำ

สำหรับหญิงเท้าให้ใช้สีดำ

ข้อ ๑๒ เครื่องหมายแสดงระดับ

เป็นเข็มติดปกเสื้อ เป็นรูปเครื่องหมายเจ้าพนักงานทำด้วยโลหะสีทองหรือรูปเครื่องหมายเจ้าพนักงานปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง มีชื่อชัยพฤกษ์ล้อม ๒ ด้าน ด้านบนเปิดออกมีลายประจำยามปักด้วยด้ายทอง ไม่มีขอบ ขนาดไม่เกิน ๔ เซนติเมตร ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ลายประจำยามของเจ้าพนักงาน มี ๕ ลักษณะ ดังนี้

(๑) เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งดำรงตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ ประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ และระดับทรงคุณวุฒิ ประเภทอำนวยการระดับสูง และประเภทบริหารระดับต้นและระดับสูง หรือเทียบเท่า มีลายประจำยาม ๔ ดอก อยู่บนคอชัยพฤกษ์

(๒) เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งดำรงตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโส ประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ ประเภทอำนวยการระดับต้น หรือเทียบเท่า มีอายุประจำยาม ๓ ดอกกอยุ่นช่อชัยพฤกษ์

(๓) เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งดำรงตำแหน่งประเภททั่วไประดับชำนาญงานและประเภทวิชาการระดับชำนาญการ หรือเทียบเท่า มีอายุประจำยาม ๒ ดอกกอยุ่นช่อชัยพฤกษ์

(๔) เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งดำรงตำแหน่งประเภททั่วไประดับปฏิบัติงานและประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการ หรือเทียบเท่า พนักงานราชการวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป กำนันและผู้ใหญ่บ้าน มีอายุประจำยาม ๑ ดอกกอยุ่นช่อชัยพฤกษ์

(๕) เจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) ถึง (๔) ไม่มีอายุประจำยามกอยุ่นช่อชัยพฤกษ์

ข้อ ๑๓ เครื่องหมายแสดงระดับ ใช้ประดับกับเครื่องแบบชุดตรวจการ และชุดปฏิบัติงานปกติ ที่คอปกเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ข้อ ๑๔ ป้ายชื่อและตำแหน่ง ให้ติดป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้างไม่เกิน ๒.๕๐ เซนติเมตร ยาวไม่เกิน ๗.๕๐ เซนติเมตร ตัวอักษรสีทองหรือสีขาว แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่งในการบริหาร หรือชื่อตำแหน่งในสายงานและใช้กับเครื่องแบบเจ้าพนักงานโดยประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวา

ข้อ ๑๕ เครื่องหมายติดแขนเสื้อ (อาร์ม) เป็นรูปเครื่องหมายเจ้าพนักงานอยู่ภายในกรอบพื้นสีดำขอบกรอบสีทอง ขนาดกว้าง ๖.๕๐ เซนติเมตร สูง ๘ เซนติเมตร

ข้อ ๑๖ ปกอกแขนทำด้วยผ้าไนลอน สีกหลาด หรือวัสดุเทียมหนัง สีแดง กว้าง ๑๐ เซนติเมตร มีตัวอักษรสีขาวว่า “หัวหน้าชุด” อยู่ด้านใน สูง ๓ เซนติเมตร ใช้กับเครื่องแบบชุดปฏิบัติการสำหรับกรณีเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าชุด โดยสวมที่แขนเสื้อข้างซ้าย ใต้แผ่นผ้าระบุหน่วยงานที่สังกัด

หมวด ๒

เครื่องหมายเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ข้อ ๑๗ เครื่องหมายเจ้าพนักงาน

(๑) ลักษณะของเครื่องหมาย

เป็นรูปดาวแปดแฉก ตรงกลางมีรูปมือขวาสีน้ำเงิน โดยมีสัญลักษณ์ รูปสามเหลี่ยมสีน้ำเงิน ในพื้นวงกลมสีเหลืองอยู่ในฝ่ามือ ด้านล่างทางซ้ายมือมีช่อชัยพฤกษ์ ๑ ช่อ บนพื้นวงกลมสีเงินมีแถบธงชาติไทย ล้อมรอบฝ่ามือเป็นรูปครึ่งวงกลมและมีคำว่าเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอยู่ด้านล่างแถบธงชาติ

(๒) คำอธิบายความหมาย

(ก) ธงชาติไทย หมายถึง สถาบันสูงสุด คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

(ข) ดาวแปดแฉก หมายถึง ทิศทั้งแปด

- (ค) มือขวา หมายถึง การป้องกัน ช่วยเหลือ บรรเทาและฟื้นฟู
  - (ง) รูปสามเหลี่ยม หมายถึง สัญลักษณ์ของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ตามหลักสากล
- (จ) ข้อชัยพฤกษ์ หมายถึง ความสำเร็จ
  - (๓) ชนิดของเครื่องหมายเจ้าพนักงาน มี ๒ ชนิด
    - (ก) ชนิดแผ่นผ้าปักด้วยไหม ใช้สำหรับเป็นอาร์มแขนเสื้อ มีขนาดกว้าง ๖.๕๐ เซนติเมตร สูง ๘ เซนติเมตร และสำหรับตราหน้าหมวกมีขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร
    - (ข) ชนิดโลหะ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร

หมวด ๓

บัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ข้อ ๑๘ ให้ผู้อำนวยการซึ่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๙ ให้ผู้ขอมีบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ยื่นคำขอมีบัตรโดยใช้แบบท้ายระเบียบนี้ต่อผู้มีอำนาจออกบัตร ตามข้อ ๑๘

ข้อ ๒๐ การยื่นคำขอมีบัตรประจำตัว ตามข้อ ๑๙ ให้แนบรูปถ่ายขนาด ๒.๕๐ x ๓ เซนติเมตร ครึ่งตัวหน้าตรง ไม่สวมหมวกและไม่สวมแว่นตาสีเข้ม แต่งเครื่องแบบปฏิบัติราชการ เครื่องแบบพิธีการ เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ชุดสากล หรือชุดไทยพระราชทาน จำนวน ๒ ใบ ซึ่งถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน นับแต่วันยื่นคำขอ

ข้อ ๒๑ เมื่อได้ออกบัตรประจำตัวให้แก่ผู้ใดแล้ว ให้ผู้ออกบัตรจัดให้มีสำเนาข้อความและรายการบัตรประจำตัวพร้อมให้มีรูปถ่ายที่ชัดเจนของผู้ยื่นเก็บไว้เป็นหลักฐานทางทะเบียนอย่างน้อยหนึ่งชุด ทั้งนี้ หลักฐานทางทะเบียนดังกล่าวจะอยู่ในรูปฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลทางสารสนเทศ หรืออยู่ในรูปฐานข้อมูลแบบเอกสารธรรมดาที่มีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลสารสนเทศก็ได้

ข้อ ๒๒ ให้บัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน มีอายุห้าปี นับแต่วันออกบัตร หากพ้นจากตำแหน่งก่อนบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานหมดอายุ ให้สิทธิที่จะใช้บัตรประจำตัวนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง

การขอออกบัตรหรือขอเปลี่ยนบัตรประจำตัวใหม่ เพราะบัตรหมดอายุ สูญหาย ถูกทำลาย เสียหาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ หรือเพราะผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล หรือเปลี่ยนค่านำหน้าชื่อตัว หรือเพราะผู้ถือบัตรได้เลื่อนยศ เลื่อนชั้น เลื่อนระดับ เปลี่ยนตำแหน่ง หรือย้ายสังกัด แล้วแต่กรณี ให้นำความในข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๓ เครื่องแบบของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ มี ๓ ชนิด คือ

- (๑) ชุดตรวจการ
- (๒) ชุดปฏิบัติงานปกติ
- (๓) ชุดปฏิบัติกร

การแต่งเครื่องแบบและการประดับเครื่องหมายของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ให้นำความในหมวด ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในการบัญชาการเหตุการณ์ ให้ผู้ทำหน้าที่บัญชาการเหตุการณ์สวมเสื้อกั๊กทับเครื่องแบบตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีฉุกเฉินไม่สามารถแต่งเครื่องแบบตามวรรคหนึ่งได้ทัน ให้ผู้ทำหน้าที่บัญชาการเหตุการณ์สวมเสื้อกั๊กทับเครื่องแต่งกายทั่วไปเพื่อแสดงตัวในขณะปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยก็ได้

ข้อ ๒๔ เสื้อกั๊ก เป็นแบบทั้งตัวสีส้ม คอตั้ง ตัวเสื้อไม่มีแขน ด้านหน้าผ่าตลอดติดซิปล มี ๓ กระเป่า กระเป่าบนเย็บติดที่อกเสื้อด้านขวา มีใบปกกระเป่า ที่อกเสื้อด้านซ้ายติดเครื่องหมายเจ้าพนักงาน ใต้เครื่องหมายเจ้าพนักงานมีอักษรแสดงตำแหน่งและตามด้วยหน่วยงานที่สังกัดและมีห่วงเนกประสงค์อยู่เหนือกระเป่าบนด้านขวา และเหนือเครื่องหมายเจ้าพนักงานด้านซ้าย ใต้กระเป่าบนและใต้เครื่องหมายเจ้าพนักงาน มีแถบสะท้อนแสงสีเทาบรอนซ์ ๒ แถบ พาดขวางตัวเสื้อยาวจรดตัวเสื้อทั้ง ๒ ข้าง แถบที่ ๑ ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร แถบที่ ๒ ขนาด ๔ เซนติเมตร กระเป่าล่างเป็นกระเป่าย่น ทั้ง ๒ ข้าง มีใบปกกระเป่าติดแถบสะท้อนแสงสีเทาบรอนซ์ขนาดกว้าง ๑ เซนติเมตร มีสายรัดกระชับเอวด้านข้างตัวเสื้อทั้ง ๒ ข้าง โดยด้านขวามีช่องเสียบปากกาอยู่ระหว่างแถบสะท้อนแสง แถบที่ ๒ กับสายรัดกระชับเอว

ด้านหลังตัวเสื้อมีอักษรสีขาวคำว่า “ผู้บัญชาการเหตุการณ์” สูง ๔ เซนติเมตร และถัดลงมา มีอักษรโรมันสีขาวว่า “INCIDENT COMMANDER” สูง ๒ เซนติเมตร ติด ปักด้วยด้ายหรือไหมสีขาวและมีแถบสะท้อนแสงสีเทาบรอนซ์พาดขวางตัวเสื้อ ๔ แถบ แถบที่ ๑ ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร อยู่ใต้ตัวอักษรแสดงตำแหน่ง แถบที่ ๒ ขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร แถบที่ ๓ ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร และแถบที่ ๔ ขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร

ข้อ ๒๕ หมวกและเครื่องหมายแสดงระดับ ให้เป็นดังนี้

- (๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนมีกะบัง มี ๓ ลักษณะ ดังนี้

(ก) ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด รองผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น สำหรับนายกเทศมนตรีนคร

นายกเทศมนตรีเมือง และนายกเมืองพัทยา ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รองผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีรูปช่อชัยพฤกษ์ ๒ ช่อ ปักด้วยดินทองหรือวัตถุเทียมดินทอง และมีเครื่องหมายเจ้าพนักงานแทรกอยู่ระหว่างช่อตรงขอบโค้งของกะบังหมวก

(ข) ผู้อำนวยการท้องถิ่น สำหรับนายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น สำหรับปลัดเทศบาลนคร ปลัดเทศบาลเมือง และปลัดเมืองพัทยา มีรูปช่อชัยพฤกษ์ ๑ ช่อ ปักด้วยดินทองหรือวัตถุเทียมดินทอง และมีเครื่องหมายเจ้าพนักงานแทรกอยู่ระหว่างช่อตรงขอบโค้งของกะบังหมวก

(ค) ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น สำหรับปลัดเทศบาลตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีรูปช่อชัยพฤกษ์บนกะบังหมวก

(๒) หมวกนิรภัยสีขาว โดยหมวกนิรภัยดังกล่าวต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และให้ติดตราหน้าหมวก ขนาดกว้าง ๖ เซนติเมตร สูง ๘ เซนติเมตร

(๓) เครื่องหมายแสดงระดับ มี ๔ ลักษณะ ดังนี้

(ก) ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด รองผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการท้องถิ่น สำหรับนายกเทศมนตรีนคร นายกเทศมนตรีเมือง และนายกเมืองพัทยา ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ให้มีลายประจำยาม ๔ ดอก อยู่บนช่อชัยพฤกษ์

(ข) ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น สำหรับนายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีลายประจำยาม ๓ ดอก อยู่บนช่อชัยพฤกษ์

(ค) ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น สำหรับปลัดเทศบาลนคร ปลัดเทศบาลเมือง และปลัดเมืองพัทยา มีลายประจำยาม ๒ ดอก อยู่บนช่อชัยพฤกษ์

(ง) ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น สำหรับปลัดเทศบาลตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีลายประจำยาม ๑ ดอก อยู่บนช่อชัยพฤกษ์

ข้อ ๒๖ ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำหรือเขียนรูปเครื่องแบบ ส่วนของเครื่องแบบ เครื่องหมาย เป็นตัวอย่างไว้เป็นมาตรฐาน

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ฐานิสร์ เทียนทอง

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แบบบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน

แนบท้าย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเครื่องแบบ เครื่องหมาย
และบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔

ด้านหน้า

๕.๔ ซม.

รูปถ่าย ขนาด ๒.๕ x ๓ ซม.	เลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร .....
	ชื่อ.....
	ตำแหน่ง.....
	สังกัด.....
	(.....)
	ตำแหน่ง.....
ลายมือชื่อของบัตร หมึกลิต.....	ผู้ออกบัตร

๘.๔ ซม.

ด้านหลัง

บัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน

ตามพระราชบัญญัติป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

เลขที่...../.....

วันออกบัตร ...../...../..... บัตรหมดอายุ ...../...../.....

หมายเหตุ

๑. บัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ทำด้วยกระดาษแข็งสีขาว โดยมีขนาดและลักษณะตามที่กำหนด
๒. ด้านหน้าบัตร ให้ประทับตราประจำหน่วยงานของผู้ถือบัตร ด้วยหมึกสีแดง หรือประทับเป็นรอยคูนูน
๓. ด้านหลังบัตร ให้มีเครื่องหมายเจ้าพนักงาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ ซม.